

Rekenhof

Ontwerpordonnanties
houdende de aanpassing van
de begrotingen voor 2020 en
houdende de begrotingen
voor 2021 van de
Gemeenschappelijke
Gemeenschapscommissie

De algemene vergadering van het Rekenhof keurde dit verslag goed op 16 november 2020

Ontwerpordonnanties houdende de aanpassing van de begrotingen voor 2020 en houdende de begrotingen voor 2021 van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie

Voorwoord

Op grond van artikel 29 van de ordonnantie van 21 november 2006 houdende de bepalingen die van toepassing zijn op de begroting, de boekhouding en de controle (OBBC) bezorgt het Rekenhof aan de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie zijn bevindingen en commentaar die voortvloeien uit het onderzoek van de ontwerpordonnanties houdende de aanpassing van de begrotingen 2020 en houdende de begrotingen 2021.

Het Rekenhof heeft die ontwerpen en de algemene toelichting onderzocht en heeft zich daarbij meer bepaald gebaseerd op de bij de verantwoording gevoegde begrotingsfiches van de diensten van het Verenigd College van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (DVC), van de Bicommunautaire Dienst voor gezondheid, bijstand aan personen en gezinsbijslag (Iriscare), van de VZW Bruss'help en van de VZW New Samusocial.

Voor de VZW Bruss'help en de VZW New Samusocial heeft het Rekenhof zich beperkt tot het afstemmen van de verkregen dotaties van de DVC.

In dit verslag is ook de informatie verwerkt die de overheid en de ministeriële kabinetten meedeelden naar aanleiding van vragen die het Rekenhof hen heeft gesteld.

INHOUD

EERSTE DEEL	5
Ontwerpordonnanties houdende de aanpassing van de begrotingen voor 2020	5
INLEIDING	5
Begrotingsberaadslagingen nrs. 2020/01 tot 2020/04	5
HOOFDSTUK 1	7
Norm en begrotingstraject	7
1.1 Europese context	7
1.2 Doelstellingen en begrotingstraject voor België en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie	8
HOOFDSTUK 2	9
Begrotings- en vorderingensaldo	9
2.1 Begrotingssaldo van de diensten van het Verenigd College	9
2.2 Berekening van het vorderingensaldo	9
2.2.1 Consolidatieperimeter	10
2.2.2 ESR-correcties	10
2.2.3 Begrotingsverrichtingen	11
HOOFDSTUK 3	12
Ontvangsten	12
HOOFDSTUK 4	14
Uitgaven	14
4.1 Algemeen overzicht	14
4.2 Evolutie van het uitstaand bedrag van de vastleggingen	15
4.3 Commentaar en opmerkingen over de belangrijkste kredietevoluties	16
4.3.1 Opdracht 03 – Gezondheid	16
4.3.2 Opdracht 04 – Bijstand aan personen	16
4.3.3 Opdracht 05 – Bevoegdheden overgedragen in het kader van de Zesde Staatshervorming	17
4.3.4 Opdracht 06 – ABI voor gezondheid en welzijn	18
HOOFDSTUK 5	19
Autonome bestuursinstellingen	19
5.1 Bicommunautaire Dienst voor gezondheid, bijstand aan personen en gezinsbijslag (Iriscare)	19
5.1.1 Ontvangsten	19
5.1.2 Uitgaven	19
5.2 VZW Bruss' help	20
5.2.1 Ontvangsten	20
5.2.2 Uitgaven	21
TWEEDE DEEL	22
Ontwerpordonnanties houdende de begrotingen voor 2021	22
HOOFDSTUK 1	22
Norm en begrotingstraject	22
1.1 Europese context	22
1.2 Ontwerp van begrotingsplan van België	22
1.2.1 Vorderingensaldo en structureel saldo	23

1.2.2	Schuldgraad	23
1.2.3	Flexibiliteitsclausules	23
1.2.4	Najaarsprognoses van de Europese Commissie	23
1.3	Overeenstemming van de begroting 2021 van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie met het Europese kader	24
1.3.1	Instellingen die niet in de begrotingen zijn opgenomen	24
1.3.2	Voorwaardelijke verplichtingen	25
1.3.3	Andere documenten	25
HOOFDSTUK 2		26
	Begrotings- en vorderingensaldi en naleving van de doelstellingen	26
2.1	Traject van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie	26
2.2	Begrotingssaldi van de Diensten van het Verenigd College	26
2.3	Berekening van het vorderingensaldo	27
2.3.1	Consolidatieperimeter	27
2.3.2	ESR-correcties	27
2.3.3	Begrotingsverrichtingen	28
HOOFDSTUK 3		29
	Ontvangsten	29
HOOFDSTUK 4		31
	Uitgaven	31
4.1	Algemeen overzicht	31
4.2	Analyse van het beschikking gedeelte	31
4.3	Evolutie van het uitstaand bedrag van de vastleggingen	32
4.4	Commentaar over de belangrijkste kredietevoluties	32
4.4.1	Opdracht 02 – Algemene uitgaven van het bestuur	32
4.4.2	Opdracht 03 – Gezondheid	32
4.4.3	Opdracht 04 – Bijstand aan personen	34
4.4.4	Opdracht 05 – Bevoegdheden overgedragen in het kader van de Zesde Staatshervorming	35
4.4.5	Opdracht 07 - Non-profit	35
4.4.6	Opdracht 08 – Bijzondere maatregelen	35
HOOFDSTUK 5		36
	Autonome bestuursinstellingen	36
5.1	Bicommunautaire Dienst voor gezondheid, bijstand aan personen en gezinsbijslag (Iriscare)	36
5.1.1	Ontvangsten	36
5.1.2	Uitgaven	36
5.2	VZW Bruss' help	38
5.2.1	Ontvangsten	38
5.2.2	Uitgaven	38
5.3	VZW New Samusocial	38
5.3.1	Ontvangsten	38
5.3.2	Uitgaven	39

EERSTE DEEL

Ontwerpordonnanties houdende de aanpassing van de begrotingen voor 2020

INLEIDING

Begrotingsberaadslagingen nrs. 2020/01 tot 2020/04

Teneinde te reageren op de COVID-19-pandemie heeft de Verenigde Vergadering van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie op 19 maart 2020 de bijzonderemachtenordonnantie goedgekeurd die het Verenigd College machtigt alle passende maatregelen te nemen om, onder bedreiging van ernstig gevaar, elke situatie die een probleem vormt te voorkomen en met spoed aan te pakken binnen het strikte kader van de pandemie en de gevolgen ervan. De binnen de voornoemde context door het Verenigd College goedgekeurde besluiten kunnen de geldende ordonnanties opheffen, aanvullen, wijzigen of vervangen.

Op 26 maart 2020 heeft het Verenigd College van de GGC samen met de regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest en het college van de Franse Gemeenschapscommissie “dringende” compenserende maatregelen genomen voor de Brusselse actoren van de non-profitsector die onder zijn bevoegdheid vallen (sociaal en gezondheid, bijstand aan personen, opleiding en beroepsinschakeling, sociale cohesie, sociocultureel en sport). Die maatregelen worden gefinancierd door het Brussels Hoofdstedelijk Gewest waarvan de regering beslist heeft via bijzondere dotaties tussen te komen om de extra kosten door de gezondheids crisis in de beoogde sectoren te compenseren.

Op 23 april 2020 hebben het Verenigd College en de Brusselse Hoofdstedelijke Regering respectievelijk aanvullende steunmaatregelen genomen en een beslissing in verband met het beheer van de behoeften aan individueel beschermingsmateriaal en ander medisch materiaal en aan maskers voor de bevolking van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

Met toepassing van die beslissingen heeft het Verenigd College op dezelfde dag begrotingsberaadslaging nr. 1 goedgekeurd die machtigt tot het vastleggen, vereffenen en betalen van uitgaven, aan te rekenen op de algemene uitgavenbegroting van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie voor het begrotingsjaar 2020. Die beraadslaging voorziet in de inschrijving van een provisie van 47,5 miljoen euro bij de vereffeningskredieten (B-kredieten) en bij de vastleggingskredieten (C-kredieten) die is bedoeld om de financiering mogelijk te maken van de verschillende socio-economische maatregelen die het gewest wegens de pandemie moet nemen. Het Verenigd College kan bij besluit de kredieten herverdelen naar de basisallocaties waarop de specifieke acties zullen worden aangerekend.

Op 23 april keurde het Verenigd College eveneens een bijzonderemachtenbesluit goed dat was bedoeld om de onmiddellijke indiening van een begrotingsaanpassing om de nodige kredieten te openen, te voorkomen. Door de toepassing van artikel 25, § 2, van de OOBBC op te schorten, brengt het besluit het drempelbedrag waaronder het Verenigd College is

vrijgesteld van de onmiddellijke indiening van een specifieke ontwerpordonnantie houdende de aanpassing van de begroting, van 5 miljoen euro op 47,5 miljoen euro, d.i. op het door de begrotingsberaadslaging vastgelegde bedrag.

Om de toepassing van andere beslissingen in verband met nieuwe dringende maatregelen¹, en maatregelen inzake relance en overgang in de meest kwetsbare sectoren mogelijk te maken, heeft het Verenigd College onmiddellijk na de goedkeuring van die beslissingen door de Brusselse regering², op 18 juni 2020 drie andere begrotingsberaadslagingen (nr° 2, nr° 3 en nr° 4) goedgekeurd. Deze voorzien allemaal in het optrekken van de bovenvermelde provisie ten belope van 30, 33,7 en 45 miljoen euro, zowel bij de C- als bij de B-kredieten, waardoor deze op een totaalbedrag van 156,2 miljoen euro komen voor die twee soorten kredieten.

Overeenkomstig artikel 4 van de bijzonderemachtenordonnantie zal het bovenvermelde bijzonderemachtenbesluit nr° 2020/005 hoe dan ook ofwel moeten worden bevestigd via een ordonnantie binnen een termijn van zes maanden die ingaat op het einde van de door die ordonnantie georganiseerde bijzonderemachtenperiode, zijnde uiterlijk op 19 december 2020, ofwel moeten worden geregulariseerd door de goedkeuring van de voorliggende ontwerpaanpassingen.

¹ Toekenning van een uitzonderlijke subsidie van 30 miljoen euro aan de OCMW's ; opvang van daklozen ; organisatie van het opsporen van met COVID-19 besmette personen ; aankoop van materiaal dat nodig is voor de zorginstellingen.

² De Brusselse regering heeft op 7 juli 2020 akte genomen van het relance- en herontwikkelingsplan.

HOOFDSTUK 1

Norm en begrotingstraject

1.1 Europese context

In haar oordeel van 20 november 2019 over het ontwerpbegrotingsplan van België voor het jaar 2020 benadrukte de Europese Commissie de volgende elementen op basis van de geplande evaluatie van de resultaten van België.

- *België loopt het risico de bepalingen van het Stabiliteits- en Groeipact (SGP) niet na te leven: de Commissie bemerkt een aanzienlijke afwijking van het minimale aanpassingstraject naar de middellangetermijndoelstelling. Bovendien zal België zich mogelijk niet kunnen conformeren aan de schuldreductiebenchmark in 2019 en 2020.*
- *België heeft slechts beperkte vooruitgang geboekt ten opzichte van de structurele aanbevelingen van de Raad in het raam van het Europees semester 2019³.*

Rekening houdend met de ernstige economische neergang die wordt verwacht als gevolg van de COVID-19-pandemie heeft de Commissie op 20 maart 2020 een mededeling goedgekeurd, die op 23 maart 2020 werd ondersteund door de Raad, over de activering van de algemene ontsnappingsclausule van het Stabiliteits- en Groeipact⁴. Ook heeft de Commissie uiteengezet dat de algemene ontsnappingsclausule de SGP-procedures niet opschort. Integendeel, de activering ervan zal de Commissie en de Raad de mogelijkheid bieden de nodige maatregelen te treffen inzake de coördinatie van het beleid in het raam van het SGP en tegelijkertijd af te wijken van de budgettaire vereisten die normaliter van toepassing zijn, teneinde het hoofd te bieden aan de economische gevolgen van de pandemie.

Bijgevolg zal de evaluatie van de naleving van de Europese regels geen rekening houden met de budgettaire impact van de gerichte maatregelen die bedoeld zijn om de economische gevolgen van de pandemie tegen te gaan. Zo kunnen de gerichte gezondheidsuitgaven en steunmaatregelen ten voordele van ondernemingen en werknemers in aanmerking worden genomen op voorwaarde dat ze tijdelijk zijn en verband houden met de uitbraak van de pandemie. Daarnaast zouden de vereiste begrotingsaanpassingen van de lidstaten kunnen worden gheredefinieerd bij negatieve groei of in het geval van een sterke daling van de economische activiteit. De toepassing van de algemene ontsnappingsclausule mag de houdbaarheid van de overheidsfinanciën echter niet in gevaar brengen.

Teneinde zoveel mogelijk baat te hebben bij de flexibiliteit die gekoppeld is aan de implementering van de algemene ontsnappingsclausule, moet de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie alle maatregelen kunnen identificeren die werden genomen als reactie op de pandemie, evenals de bijbehorende uitgaven.

³ Vertaling van het oordeel van de Commissie door het Rekenhof.

⁴ Wanneer een ongewone gebeurtenis die buiten de macht van de betrokken lidstaat valt een aanzienlijk effect heeft op de financiële positie van de overheid, of in geval van een ernstige economische neergang die de eurozone of de EU als geheel beïnvloedt, kan de lidstaten worden toegestaan tijdelijk af te wijken van het aanpassingstraject ter verwezenlijking van de budgettaire middellangetermijndoelstelling, op voorwaarde dat de houdbaarheid van de begroting op middellange termijn daardoor niet in gevaar komt.

1.2 Doelstellingen en begrotingstraject voor België en de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie

In zijn advies van 27 april 2020 herinnerde de Hoge Raad van Financiën (HRF) eraan dat de initiële begrotingspositie van België, die vóór het uitbreken van de gezondheidscrisis werd geraamd op een tekort van nagenoeg 3% van het bbp voor de jaren 2020-2023 en op een schuldgraad van 102,5% van het bbp in 2023⁵, zeker niet optimaal was en dat de houdbaarheid van de overheidsfinanciën een heel belangrijk aandachtspunt moest blijven tijdens en nog meer na de crisis. Bij ongewijzigd beleid en met een restimpact van de crisis op middellange termijn schatte de HRF dat er inspanningen zullen moeten worden geleverd om een begrotingsontsporing te voorkomen, maar dat de omvang van die inspanning pas ten vroegste begin 2021 zal kunnen worden geraamd. Tot slot zullen de overheidsfinanciën op Belgisch niveau op gecoördineerde wijze moeten worden beheerd.

Het stabiliteitsprogramma 2020 van België werd op 30 april 2020 bezorgd aan de Europese Commissie. Het werd vooraf voorgelegd aan het overlegcomité, dat er akte van nam. In dit programma raamde de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie de budgettaire impact bij de uitgaven van de maatregelen die werden genomen als antwoord op de crisis op 22 miljoen euro, gedekt door een gewestelijke interventie ten belope van hetzelfde bedrag, en preciseerde het dat die raming kon evolueren.

Op 20 mei 2020 stelde de Commissie haar aanbevelingen voor België op. Ze werden op 20 juli goedgekeurd door de Raad. De aanbevelingen betreffen de jaren 2020 en 2021.

Voor zover België de bepalingen inzake schuld in 2019 en de tekortdrempel van 3% van het bbp in 2020 niet naleeft, valt het land momenteel onder het preventieve luik van het Stabiliteits- en Groeipact en is het onderworpen aan de bepalingen inzake schuld.

Met inachtneming van de algemene ontsnappingsclausule beval de Raad België aan maatregelen te nemen om de pandemie op doeltreffende wijze te bestrijden, de economie te stimuleren en de relance die erop zal volgen te ondersteunen. Indien de economische omstandigheden dat toelaten, zal België een begrotingsbeleid moeten voeren dat erop gericht is te komen tot een toestand van budgettaire behoedzaamheid op middellange termijn en zal het de houdbaarheid van de schuld moeten waarborgen.

⁵ Federaal Planbureau, Economische vooruitzichten 2020-2025, 20 maart 2020.

HOOFDSTUK 2

Begrotings- en vorderingensaldo

2.1 Begrotingssaldo van de diensten van het Verenigd College

De aangepaste begrotingsvoorstellen voor 2020 leveren een brutosaldo van - 17,4 miljoen euro op, wat een verbetering is met 44,7 miljoen euro in vergelijking met de initiële begroting. Dat is het gevolg van de hogere ontvangstenramingen (+ 171,3 miljoen euro), die meer stijgen dan de geraamde uitgaven (+ 126,5 miljoen euro).

Tabel 1 – Begrotingssaldo 2020

2020		Initiële begroting	Begrotings-beraadslagingen	Ontwerp van aangepaste begroting	Vershil
Ontvangsten	(a)	1.421.167	-	1.592.435	171.268
Uitgaven (vereffeningen)	(b)	1.483.282	156.227	1.609.806	126.524
Brutobegrotingssaldo	(c)=(a)-(b)	-62.115	-156.227	-17.371	44.744

(in duizend euro)

De dotaties van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest stijgen met 216,9 miljoen euro. Die stijging compenseert voor een deel de daling met 70,5 miljoen euro van de federale dotatie.

De groei van de uitgavenkredieten omvat het gecumuleerde bedrag van de vier begrotingsberaadslagingen voor een totaalbedrag van 156,2 miljoen euro. De totale impact, op de aangepaste kredieten, van de maatregelen in verband met de gezondheids crisis en het relanceplan wordt geraamd op 131,7 miljoen euro (cf. punt 4.1 Algemeen overzicht, in hoofdstuk 4 Uitgaven).

2.2 Berekening van het vorderingensaldo

Overeenkomstig de ESR-methodologie⁶ moeten op de begrotingssaldi van de voorliggende ontwerpen van begrotingsaanpassingen verschillende correcties worden toegepast om te komen tot het vorderingensaldo van de entiteit.

De verschillende elementen van die berekening staan op het einde van het beschikking gedeelte van de ontwerpordonnantie houdende de aanpassing van de algemene uitgavenbegroting voor het jaar 2020.

⁶ Europees systeem van nationale en regionale rekeningen

De onderstaande tabel vat de verschillende elementen samen.

Tabel 2 – Vorderingensaldo 2020

		Initiële begroting	Ontwerp van aangepaste begroting	Verschil
Brutobegrotingssaldo DVC ⁷		-62.115	-17.371	44.744
Brutobegrotingssaldo geconsolideerde instellingen		0	0	0
Geconsolideerd brutobegrotingssaldo	(a)	-62.115	-17.371	44.744
Saldo codes 8 DVC		-78	-78	0
Geconsolideerd saldo codes 8		3	3	0
Saldo codes 8 consolidatieperimeter	(b)	-75	-75	0
ESR-vorderingensaldo	(c)=(a)+(b)	-62.190	-17.446	44.744
Begrotingsverrichtingen (d)	(d)	62.190	17.446	-44.744
ESR-vorderingensaldo na begrotingsverrichtingen	(e)=(c)+(d)	0	0	0

(in duizend euro)

Het ESR-vorderingensaldo (e) is in evenwicht voorgesteld, door middel van een positieve correctie (begrotingsverrichtingen) ten belope van 17,4 miljoen euro. De berekening ex post, op basis van de uitvoering van de begroting 2020, zal worden uitgevoerd door het Instituut voor de Nationale Rekeningen⁸ (INR).

Binnen de grenzen van de informatie waarover het Rekenhof kon beschikken, heeft het de gegevens nagekeken die werden gebruikt om het vorderingensaldo te berekenen. De analyse heeft voornamelijk betrekking op de correcties die zijn uitgevoerd tussen de initiële begroting en de voorliggende aanpassing. Voor het overige verwijst het Rekenhof naar de commentaar die werd geformuleerd in het raam van zijn voorgaande begrotingsanalyses.

2.2.1 Consolidatieperimeter

Volgens de lijst die het INR op 20 oktober 2020 publiceerde, omvat de consolidatieperimeter van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie negen eenheden die actief zijn in de institutionele subsector "deelstaat" (S.1312): de Verenigde Vergadering, de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie (met andere woorden de Diensten van het Verenigd College), Iriscare, Bruss'Help, New Samusocial en vier door de GGC erkende private kinderbijslagfondsen⁹.

Het Rekenhof stelt vast dat enkel de begrotingen van twee eenheden werden geconsolideerd met de begroting van de Diensten van het Verenigd College, namelijk die van Iriscare (autonome bestuursinstelling van 2^e categorie) en die van Bruss'Help (vzw naar publiek recht). Ze vermelden allebei een begrotingssaldo van nul.

2.2.2 ESR-correcties

De overgang van het geconsolideerde brutobegrotingssaldo naar het ESR-vorderingensaldo vereist dat de ontvangsten- en uitgavenverrichtingen van de groepen 8 en 9 van de

⁷ Diensten van het Verenigd College.

⁸ Volgens de notificatie van 20 oktober 2020 van het INR beloopt het ESR-vorderingensaldo van de GGC 5,5 miljoen euro voor het jaar 2019.

⁹ Parentia Brussels, Brussels Family, Infino Brussels en Kidslife Brussels.

economische classificatie worden geëlimineerd want ze worden beschouwd als financiële verrichtingen zonder weerslag op het vorderingensaldo.

De code 8-verrichtingen¹⁰ van de geconsolideerde begrotingen 2020 sluiten met een positieve ESR-correctie van 75 duizend euro, precies zoals die van de initiële begroting.

Het ESR-vorderingensaldo (c) bedraagt, rekening houdend met die correctie, - 17,4 miljoen euro, d.i. een verbetering met 44,7 miljoen euro in vergelijking met de initiële begroting

2.2.3 Begrotingsverrichtingen

Om tot een evenwicht te komen (vorderingensaldo nul) wordt een positieve correctie (begrotingsverrichtingen) van 17,4 miljoen euro toegepast op het ESR-vorderingensaldo.

Volgens de informatie die aan het Rekenhof werd meegedeeld, zou die positieve correctie betrekking hebben op de vermoedelijke onderbenutting van de kredieten. De onderbenutting van de kredieten beliep in 2019 31,1 miljoen euro, voor de begroting van de Diensten van het Verenigd College.

¹⁰ Kredietverleningen verminderd met de bijbehorende terugbetalingen en deelnemingen verminderd met de bijbehorende vereffeningen.

HOOFDSTUK 3

Ontvangsten

Tabel 3 – Raming van de ontvangsten

Omschrijving artikel	Realisaties 2019	Initieel 2020	Ontwerp aanpassing 2020	Verschil ontwerp aanpassing en intieel	
	(1)	(2)	(3)	(3) - (2)	in %
Opdracht 1: Algemene financiering					
Programma 001: Financiering door GOB					
Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn	30.735	33.205	33.205	+0	0,0%
Dotatie lasten splitsing provincie Brabant	76.452	103.304	320.215	+216.911	210,0%
Dotatie akkoord non-profit sector	7.432	7.580	7.580	+0	0,0%
Programma 002: Financiering federaal					
Federale dotatie Bijzondere Financieringswet	1.237.846	1.266.053	1.195.532	-70.521	-5,6%
Federale dotatie taalpremies	-	0	0	+0	-
Riziv e health	119	0	119	+119	-
Federale dotatie mutualiteiten	0	4.534	4.534	+0	-
Programma 003: Financiering Franse Gemeenschap					
Dotatie van de Franse Gemeenschap 6e staats hervorming	1.189	1.152	1.152	+0	0,0%
Opdracht 2: Specifieke financiering					
Programma 001: Diverse ontvangsten					
Huurgelden vzw's Bicohuis	76	0	0	+0	-
Creditinteressen en meerwaarden	52	100	40	-60	-60,0%
Verkoop gebouwen	0	5.100	0	-5.100	-100,0%
Diverse opbrengsten afkomstig van ondernemingen	71	50	27.954	+27.904	55808,0%
Terugbetalingen door de privé- organismen en instellingen van ten onrechte gedane betalingen.	1.743	0	2.026	+2.026	-
Andere	241	89	78	-11	-12,4%
Totaal	1.355.957	1.421.167	1.592.435	171.268	12,1%

(in duizend euro)

In vergelijking met de initiële begroting 2020 verhoogt het ontwerp van de aangepaste begroting 2021 de ontvangstenramingen met 171,3 miljoen euro (+ 12,1 %) tot 1.592,4 miljoen euro.

Overdrachten van het gewest

In het kader van de COVID-19-crisis heeft de Regering van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest beslist om 216,9 miljoen euro bijkomende bijzondere middelen toe te kennen voor het dekken van de uitzonderlijke kosten en de vermindering van de federale dotatie.

Federale overdrachten

Door een bijstelling van de parameters vermindert de federale dotatie met 70,5 miljoen euro. Hiervan is 31,6 miljoen euro toe te schrijven aan lager geraamde middelen voor de gezinsbijslagen¹¹.

De dotatie, die naast het aangepaste bedrag voor het jaar zelf ook de definitieve afrekening voor het voorgaande jaar bevat, wordt normaal gezien berekend op basis van de parameters die het Federaal Planbureau in februari publiceert (economische begroting). Om rekening te kunnen houden met de impact van COVID-19-crisis werd deze dotatie uitzonderlijk

¹¹ De federale dotatie voor de gezinsbijslagen wordt aangepast aan de evolutie van het aantal Brusselse inwoners van o tot en met 18 jaar, geïndexeerd, en aangepast aan 25 % van de economische groei per inwoner.

berekend op basis van de economische begroting van juni¹². Die voorzag voor 2020 een negatieve economische groei van -10,6% en een inflatie van 0,8% (bij de initiële begroting was uitgegaan van een groei van 1,1% en een inflatie van 1,4%).

De in de tabel vermelde federale dotatie zal niet meer wijzigen. De nieuwe lockdown zal geen impact hebben op de bedragen die nog dit jaar zullen worden doorgestort. Die impact is er uiteraard wel bij de afrekening in 2021 (zie deel initiële begroting 2021).

Het ontwerp handhaaft de raming van 4,5 miljoen euro ontvangsten van de federale overheid voor de administratiekosten van de ziekenfondsen. Het Rekenhof merkt op dat hierover nog geen akkoord is met de federale overheid.

Andere

Als gevolg van de ontbinding van Famifed en de overname van saldi op de rekeningen zijn er in de aanpassing van de begroting 2020 voor 27,9 miljoen euro uitzonderlijke ontvangsten opgenomen. Het ontwerp voorziet verder ook 2,0 miljoen euro uit terugbetalingen door de privé-organismen.

De geraamde middelen van de Franse Gemeenschap zijn in lijn met wat die entiteit heeft voorzien in haar ontwerp van uitgavenbegroting.

Het ontwerp van de aangepaste begroting 2020 schrapt de initieel voorziene ontvangst van 5,1 miljoen euro uit de verkoop van de gebouwen aan de Louizalaan. Die verkoop wordt uitgesteld naar 2021 omdat de gebouwen tijdelijk in gebruik worden genomen door de VZW New Samusocial.

¹² Economische begroting van 5 juni 2020.

HOOFDSTUK 4

Uitgaven

4.1 Algemeen overzicht

Het voorliggende ontwerp van aanpassing verhoogt de vastleggingskredieten met 143,3 miljoen euro (+9,7%) en de vereffeningskredieten met 126,5 miljoen euro (+8,5%). Rekening houdend met de vier begrotingsberaadslagen¹³ met betrekking tot totale bedragen van 156,2 miljoen euro zowel bij de vastleggingen als bij de vereffeningen, belopen de aangepaste kredieten respectievelijk 1.618,5 en 1.609,8 miljoen euro.

De volgende tabel geeft die ramingen per opdracht van de begroting in detail weer volgens krediettype.

Tabel 4 – Uitgavenkredieten in het ontwerp van aangepaste begroting 2020

Opdr.	Algemene uitgavenbegroting 2020	Initiële begroting (1)	Beraadsl. nrs. 1 tot 4 en herverd. (2)	Vershil aanp. (3)	Ontwerp aangepaste begroting (4)= (1)+(2)+(3)	Totaal verschil (5)= (4)-(1)
<i>Vastleggingskredieten</i>						
01	Kabinetten en Raad	1.528	0	5	1.533	5
02	Algemene uitgaven van het bestuur	13.331	0	-925	12.406	-925
03	Gezondheid	37.794	30.357	-1.053	67.098	29.304
04	Bijstand aan personen	86.550	52.308	945	139.803	53.253
05	Bevoegdheden overgedragen in het kader van de zesde staats hervorming	1.288.658	28.408	4.119	1.321.185	32.527
06	ABI voor gezondheid en Welzijn	42.255	19.685	-5.531	56.409	14.154
07	Non-profit	5.104	0	0	5.104	0
08	Bijzondere maatregelen	0	25.469	-10.469	15.000	15.000
TOTAAL		1.475.220	156.227	-12.909	1.618.538	143.318
<i>Vereffeningkredieten</i>						
01	Kabinetten en Raad	1.528	0	5	1.533	5
02	Algemene uitgaven van het bestuur	17.877	0	-1.013	16.864	-1.013
03	Gezondheid	42.495	21.333	-2.582	61.246	18.751
04	Bijstand aan personen	85.365	52.308	-236	137.437	52.072
05	Bevoegdheden overgedragen in het kader van de zesde staats hervorming	1.288.658	28.408	4.147	1.321.213	32.555
06	ABI voor gezondheid en Welzijn	42.255	19.685	-5.531	56.409	14.154
07	Non-profit	5.104	0	0	5.104	0
08	Bijzondere maatregelen	0	34.493	-24.493	10.000	10.000
		1.483.282	156.227	-29.703	1.609.806	126.524

(in duizend euro)

De kredieten die via begrotingsberaadslagen werden ingeschreven op de enige basisallocatie¹⁴ van programma 001 – *Residuaire* van opdracht 8 *Bijzondere maatregelen*,

¹³ Cf. inleiding.

¹⁴ BA 08.001.99.01.00 Provisie.

werden herverdeeld naar specifieke basisallocaties die betrekking hebben op de COVID-19-maatregelen, en zulks bij verschillende opdrachten die in de voorgaande tabel in detail worden vermeld.

De totale uitgevoerde herverdelingen belopen 130,8 miljoen euro bij de vastleggingen (kredieten C) en 121,7 miljoen euro bij de vereffeningen (kredieten B). De beschikbare saldi op de provisionele basisallocatie belopen bijgevolg na herverdeling 25,5 miljoen euro bij de vastleggingen en 34,5 miljoen euro bij de vereffeningen. Ze worden door de aanpassing nochtans verminderd met 10,5 en 24,5 miljoen euro tot respectievelijk 15 en 10 miljoen euro.

Die vaststellingen worden in de onderstaande tabel samengevat.

Tabel 5 – Synthese van de beraadslagingen en herverdelingen in het raam van de COVID-19-crisis

	Beraadslagingen COVID-19-maatregelen (1)	Herverdeling COVID-19-maatregelen (2)	Saldo (3)=(1)-(2)	Vershil aanpassing (4)	Aangep. kredieten (5)=(3)+(4)
<u>BA 08.001.99.01.0100</u>					
Kredieten C	156.227	130.758	25.469	-10.469	15.000
Kredieten B	156.227	121.734	34.493	-24.493	10.000

(in duizend euro)

De specifiek voor de gezondheidscrisis bestemde bedragen, rekening houdend met de resterende bedragen op de provisionele BA (15 miljoen euro voor de C-kredieten en 10 miljoen euro voor de B-kredieten) belopen bijgevolg 145,8 miljoen euro bij de vastleggingen¹⁵ en 131,7 miljoen euro bij de vereffeningen¹⁶.

Het is echter niet uitgesloten dat bepaalde aldus herverdeelde kredieten in het raam van de aanpassing werden verlaagd of verhoogd. Zo heeft het Rekenhof vastgesteld dat in de aangepaste begroting ten belope van 3,6 miljoen euro een aanvullend krediet werd ingeschreven voor een subsidie aan New Samusocial in het raam van de gezondheidscrisis (cf. punt 4.3.2.1 *Programma 004 – Thuislozenzorg*).

De kosten van al die maatregelen werden gefinancierd met een uitzonderlijke dotatie van 146 miljoen euro van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

4.2 Evolutie van het uitstaand bedrag van de vastleggingen

Volgens de gegevens van de algemene rekening 2019¹⁷ beliep het uitstaand bedrag van de vastleggingen op 31 december 2019 104,7 miljoen euro, d.i. een vermindering met 0,7 miljoen euro in vergelijking met het uitstaand bedrag op 31 december 2018.

De volledige uitvoering van de begroting 2020, zonder de eventuele annuleringen en verminderingen van vastleggingen, zou het globale uitstaand bedrag in theorie op 105,3 miljoen euro kunnen brengen op 31 december 2020.

¹⁵ (130,8 + 15,0) miljoen euro.

¹⁶ (121,7 + 10) miljoen euro.

¹⁷ Door het Rekenhof nog niet gecontroleerd.

4.3 Commentaar en opmerkingen over de belangrijkste kredietevoluties

De volgende commentaren betreffen de meest significante schommelingen bij de vastleggings- en vereffeningskredieten.

4.3.1 Opdracht 03 – Gezondheid

De kredietschommelingen bij deze opdracht doen zich voornamelijk voor bij programma 001 – *Ondersteuning van het gezondheidsbeleid*, waarvan de vastleggings- en vereffeningskredieten worden opgetrokken met respectievelijk 29,3 en 19,5 miljoen euro.

Die stijgingen hebben hoofdzakelijk betrekking op de kredieten voor de *Studiekosten, prestaties van derden voor rekening van de GGC inzake volksgezondheid, symposia* (+26,6 en +17,5 miljoen euro); deze werden opgetrokken met het oog op het sluiten van overheidsopdrachten en contracten om de implementatie van de globale maatregelen ter bestrijding van de pandemie te verzekeren.

4.3.2 Opdracht 04 – Bijstand aan personen

De bij deze opdracht vastgestelde kredietschommelingen doen zich voornamelijk in de programma's 004 en 006 voor.

4.3.2.1 Programma 004 – Thuislozenzorg

De aangepaste kredieten van dit programma belopen 56,4 miljoen euro bij de vastleggingen en vereffeningen, d.i. een vermeerdering met 21,1 miljoen euro, waarvan 20,8 miljoen euro werd toegekend via begrotingsberaadslagingen.

Wat de initiële ramingen van de basisallocatie *Provisie opvang daklozen* betreft, werden de vastleggingskredieten (15 miljoen euro) volledig herverdeeld terwijl de vereffeningskredieten (14,8 miljoen euro) werden herverdeeld ten belope van 13,9 miljoen euro, naar de passende allocaties binnen dat programma.

Tot slot worden in het raam van deze aanpassing aanvullende kredieten ten belope van 0,3 miljoen euro toegevoegd.

Die diverse herverdelingen hebben hoofdzakelijk betrekking op drie basisallocaties.

- BA 04.004.08.01.1211 *Studiekosten, prestaties van derden voor rekening van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie inzake thuislozenzorg*. De vastleggings- en vereffeningskredieten (3,9 miljoen euro) van deze nieuwe basisallocatie zijn bestemd voor de financiering van een operator die een centrale functie verzekert in het raam van het *Housing First-beleid*.
- BA 04.004.15.01.4160 *Werkingssubsidie aan de geconsolideerde openbare vzw van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie : New Samusocial*. De vastleggings- en de vereffeningskredieten stijgen met 15,7 en 17,7 miljoen euro tot elk 25,3 miljoen euro. De initiële kredieten (9,6 en 7,7 miljoen euro) werden eerst verhoogd met 5,7 en 7,6 miljoen euro door een herverdeling afkomstig van de *Provisie opvang daklozen*. Met die herverdeling wilde men aan New Samusocial de middelen toekennen waarin de ordonnantie van 14 juni 2018 betreffende de noodhulp aan en de inschakeling van daklozen voorzag, waarvan de nadere regels en de voorwaarden voor de toekenning

worden vastgelegd door het uitvoeringsbesluit van 9 mei 2019¹⁸, zoals gewijzigd op 19 december 2019.

Het Rekenhof merkt echter op dat de toekenning van die subsidie aan New Samusocial vooruitloopt op de inwerkingtreding van het bovenvermelde besluit, die met een jaar werd uitgesteld tot 1 januari 2021 (Zie 2° deel 5.3.1 *Ontvangsten*).

De kredieten werden daarna opgetrokken bij begrotingsberaadslaging in het kader van de gezondheids crisis¹⁹ (+6,4 miljoen euro), en vervolgens in het kader van deze aanpassing (+3,6 miljoen euro), bij wijze van voorschot om de behoeften van het jaar 2021 van deze vzw te dekken.

Het Rekenhof merkt op dat het inschrijven van kredieten voor de financiering van kosten met betrekking tot het volgende jaar in strijd is met de beginselen van de annaliteit en de transparantie van de begroting. BA 04.004.34.08.3300 – *Werkingssubsidie voor niet-gereguleerde en/of innoverende projecten*. De op deze basisallocatie ingeschreven kredieten (+8,5 en +7,8 miljoen euro) werden eerst opgetrokken overeenkomstig het bovenvermelde nieuwe organieke kader voor subsidies die worden toegekend aan privé vzw's die actief zijn in de thuislozenzorg, de noodopvang en de armoedebestrijding (+3,6 en +2,9 miljoen euro) en werden vervolgens verhoogd met aanvullende kredieten voor de gezondheids crisis (+7,4 miljoen euro). Deze werden uiteindelijk in het raam van deze aanpassing verminderd (-2,6 miljoen euro).

4.3.2.2 Programma 006 – Openbare centra voor maatschappelijk welzijn

De stijgingen op dit programma (+30,1 miljoen euro bij de vastleggingen en bij de vereffeningen) hebben betrekking op basisallocatie *Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn*²⁰ waarvan de kredieten worden opgetrokken van 33,2 naar 63,2 miljoen euro. Om de strijd aan te binden met de sociale en sanitaire gevolgen van de COVID-19-crisis heeft het Verenigd College op 4 juni 2020 beslist uitzonderlijke subsidies toe te kennen aan de 19 Brusselse OCMW's (30 miljoen euro). Deze uitgave, die via begrotingsberaadslaging nr. 2 werd gemachtigd, wordt gedekt door een uitzonderlijke dotatie van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest.

4.3.3 Opdracht 05 – Bevoegdheden overgedragen in het kader van de Zesde Staatshervorming

4.3.3.1 Programma 001 – Familie

De aan Iriscare toegekende dotaties voor het beheer van de materies die vallen onder de sectoren gezondheid, bijstand aan personen en gezinsbijslagen, worden met 32,5 miljoen euro in totaal, waarvan inzonderheid 28,4 miljoen euro in samenhang met de gezondheids crisis, opgetrokken tot 1.321,2 miljoen euro, zowel bij de vastleggingen als bij de vereffeningen.

¹⁸ Besluit van het Verenigd College van 9 mei 2019 betreffende de erkenning en de subsidiëeringswijze van de centra voor noodhulp en inschakeling.

¹⁹ Versterking van de bestaande opvangsites van New Samusocial en inrichting van extra opvangcentra voor de periode april tot december 2020.

²⁰ BA 04.006.27.01.4352

4.3.4 Opdracht o6 – ABI voor gezondheid en welzijn

De kredieten voor deze opdracht, die zijn ingeschreven op het enige programma 001 – *Ontwikkeling van een gewestelijk beleid voor Gezondheid en Welzijn*, stijgen met 14,2 miljoen euro, zowel bij de vastleggingen als bij de vereffeningen. Ze zijn bestemd voor de werkings-²¹ en investeringdotaties van Iriscare, die op 55,3 en 1,1 miljoen euro worden gebracht. Via een begrotingsberaadslaging werden aanvullende kredieten ingeschreven (19,7 miljoen euro), die vervolgens werden verminderd (-5,5 miljoen euro) in het raam van de aanpassing.

²¹ Financiering van de beheeruitgaven die niet door eigen ontvangsten worden gedekt.

HOOFDSTUK 5

Autonome bestuursinstellingen

5.1 Bicommunautaire Dienst voor gezondheid, bijstand aan personen en gezinsbijslag (Iriscare)

Tabel 6 – Evolutie begroting²²

	Initieel 2020	Aangepast 2020	Wijziging	
Ontvangsten	1.352.095	1.401.472	49.377	4%
Uitgaven	1.352.095	1.401.472	49.377	4%
Saldo	0	0	0	0%

(in duizend euro)

Het begrotingsontwerp wordt in evenwicht voorgelegd. Zowel de ontvangsten als de vereffeningskredieten nemen toe met 49,4 miljoen euro ten opzichte van het ontwerp van de initiële begroting 2020.

5.1.1 Ontvangsten

De dotaties vanwege de Diensten van het Verenigd College, die 98,7% bedragen van de totale geraamde ontvangsten, stemmen overeen met de geraamde uitgaven in de begroting van die diensten. De stijging van de ontvangsten met 49,4 miljoen euro is hoofdzakelijk te wijten aan bijkomende middelen in het kader van de COVID-19 crisis.

5.1.2 Uitgaven

De geraamde gezinsbijslagen²³ bedragen 890,7 miljoen euro, een stijging met 21 miljoen euro ten opzichte van het ontwerp van de initiële begroting 2020 door het opnemen van een COVID-toeslag. Deze eenmalige sociale toeslag wordt uitgekeerd aan de meest kwetsbare gezinnen om te vermijden dat de kinderen het slachtoffer worden van het geleden inkomensverlies toe te schrijven aan COVID-19.

In vergelijking met de initiële begroting betreffen de belangrijkste andere wijzigingen van de uitgaven :

- De bezoldigingen van het statutair en contractueel personeel, waar zowel de vastleggings- en de vereffeningskredieten²⁴ afnemen met 2,1 miljoen euro tot 12,1 miljoen euro;

²² De initiële uitgavenbegroting vermeldt 1.486,4 miljoen euro vastleggings- en 1.485,7 miljoen euro vereffeningskredieten. Die bedragen houden echter rekening met 133,6 miljoen euro kredieten op basisallocaties (BA) 03.003.34.01.0310 en 03.003.42.01.0310 met betrekking tot de voorschotten aan de regionale maatschappijen voor onderlinge bijstand. Die basisallocaties met economische code 0 worden gebruikt om voorlopige aanrekeningen te doen in afwachting van een definitieve aanrekening op de andere basisallocaties. Ze mogen dus niet worden meegenomen in de berekening van de uitgaven, anders zou er een dubbel telling zijn. De bedragen in de tabel houden dus geen rekening met die 133,6 miljoen euro. Deze basisallocaties (BA) worden niet meer opgenomen in het ontwerp van aanpassing 2020.

²³ BA 02.001.31.01.3431 + BA 02.001.55.01.3431

²⁴ BA 01.001.07.01.1111

- Leveringen van goederen en diensten²⁵, waar de vastleggings- en vereffeningskredieten stijgen met 16,2 miljoen euro tot 17,1 miljoen euro door de aankoop van beschermingsmateriaal tegen COVID-19;
- Nieuwe facultatieve subsidies (via herverdeling van kredieten – zie infra) voor een totaal van 26,3 miljoen euro aan vastleggings- en vereffeningskredieten ter compensatie van het verlies in prestaties in het kader van de COVID-crisis van rust- en verzorgingstehuizen, rustoorden voor bejaarden en centra voor dagverzorging²⁶;
- Geestelijke gezondheid - psychiatrische verzorgingstehuizen²⁷ en van de forfaits voor de rusthuizen²⁸, waar de vastleggings- en vereffeningskredieten dalen met respectievelijk 3,0 miljoen euro en 17,5 miljoen euro door een herverdeling naar de facultatieve subsidies²⁹;
- Compensatie in het kader van de COVID-crisis om te voorzien voor de meeruitgaven en de minderontvangsten (verlies aan remgeld) via de basisallocatie revalidatieovereenkomsten met instellingen³⁰, waar de vastleggings- en vereffeningskredieten toenemen met 2,3 miljoen euro tot 32,5 miljoen euro;
- Prefinanciering voor de betaling van tussenkomsten in de zorgverlening aan buitenlanders in Brusselse instellingen, waar nieuwe vastleggings- en vereffeningskredieten³¹ zijn opgenomen van 1,6 miljoen euro.

5.2 VZW Bruss' help

Tabel 7 – Begroting

	Aangepast 2020
Ontvangsten	1.170
Uitgaven	1.170
Saldo	0

(in duizend euro)

5.2.1 Ontvangsten

De geraamde ontvangsten van 1,2 miljoen euro bestaan volledig uit dotaties vanwege de Diensten van het Verenigd College en stemmen overeen met de uitgavenbegroting van die diensten.

²⁵ BA 01.001.08.11.1211

²⁶ BA 03.001.31.25.3432 en BA 03.001.31.26.3432

²⁷ BA 03.001.31.03.3432

²⁸ BA 03.001.31.01.3432

²⁹ BA 03.001.31.25.3432 en BA 03.001.31.26.3432

³⁰ BA 03.001.31.04.3432

³¹ BA 03.001.31.32.3432

5.2.2 Uitgaven

Zowel de vastleggings- als de vereffeningkredieten bedragen 1,2 miljoen euro en hebben hoofdzakelijk betrekking op bezoldigingen³² (0,4 miljoen euro), werkgeversbijdragen aan RSZ³³ (0,2 miljoen euro) en werkingskosten aan New Samusocial³⁴ (0,3 miljoen euro).

³² BA 01.001.07.01.1111

³³ BA 01.001.07.03.1120

³⁴ BA 01.001.08.07.1221

TWEEDE DEEL

Ontwerpordonnanties houdende de begrotingen voor 2021

HOOFDSTUK 1

Norm en begrotingstraject

1.1 Europese context

In het raam van een uitgebreide reeks maatregelen om de socio-economische impact van de pandemie in te dijken, stelde de Europese Commissie in mei 2020 voor een relanceplan op te starten met de titel “Next Generation EU”. Het plan omvat een instrument met de naam *RRF - Recovery and Resilience Facility* (faciliteit voor herstel en veerkracht) om de EU-landen terug op de rails te helpen na de COVID-19-crisis en om hun toekomstige groei te bevorderen. Het instrument is ontworpen om op grote schaal financiële steun te bieden aan overheidsinvesteringen en hervormingen op het vlak van cohesie, duurzaamheid en digitalisering. Alle lidstaten zullen er gebruik van kunnen maken, maar de steun zal zich toespitsen op de sterkst getroffen EU-regio's en op de zones waar de behoeften aan herstel het grootst zijn.

De lidstaten moeten herstel- en veerkrachtplannen opstellen in het raam van hun nationale hervormingsprogramma's. Het voorgestelde Europese budget belooft 560 miljard euro en omvat mogelijkheden tot subsidiëring ten belope van 310 miljard euro (waarvan 5,1 miljard voor België) en mogelijkheden voor leningen ten belope van 250 miljard euro.

1.2 Ontwerp van begrotingsplan van België

Sinds het *twopack* op 30 mei 2013 in werking trad, zijn de lidstaten van de eurozone onderworpen aan een versterkt budgettair toezicht vanwege de Europese Commissie. Ze moeten hun ontwerp van begrotingsplan voor het komende jaar vóór 15 oktober aan de Commissie bezorgen, die er uiterlijk op 30 november een advies over formuleert en in voorkomend geval kan vragen om het ontwerp te vervolledigen of bij te sturen.

Op 30 oktober 2020³⁵ heeft België aan de Europese Commissie een ontwerp van begrotingsplan bezorgd met daarin de maatregelen waarin de verschillende beleidsniveaus voorzien om de COVID-19-crisis te bestrijden.

De federale regering zal in het raam van het RRF-instrument een herstel- en veerkrachtplan uittekenen in samenspraak met de gewesten, de gemeenschappen en de plaatselijke overheden.

³⁵ België had een voorlopig ontwerp van begrotingsplan voorgelegd op 15 oktober. Het plan van 30 oktober is de definitieve versie.

1.2.1 Vorderingsaldo en structureel saldo

Het ontwerp van begrotingsplan voorziet in 2021 een nominaal vorderingensaldo te bereiken dat -6,9% van het bbp bedraagt en een structureel saldo dat -5,6% van het bbp bedraagt, rekening houdend met de impact van de maatregelen ter bestrijding van de gezondheids crisis.

1.2.2 Schuldgraad

De schuldgraad (brutoschuld) wordt voor de jaren 2020 en 2021 geraamd op respectievelijk 116,5% van het bbp en 114,4% van het bbp.

1.2.3 Flexibiliteitsclausules

De maatregelen die België heeft genomen om de pandemie te bestrijden, vallen onder de algemene afwijkingsclausule en niet onder de flexibiliteitsclausule.

De budgettaire impact van de maatregelen in verband met COVID-19 die in het begrotingsplan zijn opgenomen, wordt voor alle overheden samen op 17,5 miljard euro (3,9% van het bbp) geraamd in 2020 en op 3,2 miljard euro (0,7% van het bbp) in 2021.

In het ontwerp van begrotingsplan 2021 wordt overigens nergens op nationaal niveau gevraagd de flexibiliteitsclausule in verband met structurele hervormingen of strategische investeringen te kunnen genieten.

De voorbije jaren hebben de meeste deelstaatentiteiten echter opgeroepen tot een herziening van de flexibiliteitsclausule voor investeringen en hebben ze een begroting opgesteld alsof die clausule van toepassing was. Ze hebben derhalve uit eigen beweging de bedragen voor strategische investeringen geneutraliseerd bij de berekening van hun vorderingensaldo. België bevindt zich nu nochtans niet in een situatie die toelaat de flexibiliteitsclausule in te roepen voor investeringen.

1.2.4 Najaarsprognoses van de Europese Commissie

In haar recente najaarsprognoses³⁶ raamt de Europese Commissie het vorderingensaldo van België voor 2021 op -7,1% van het bbp (in plaats van 6,9% zoals in het ontwerp van begrotingsplan) en raamt ze het structurele saldo op -4,6% van het bbp (in plaats van -5,6%) en de schuldgraad op 117,8% van het bbp (in plaats van 114,4%).

Tabel 8 – Vergelijking tussen het ontwerp van begrotingsplan van België en de najaarsprognoses van de EU

	Ontwerp van begrotingsplan	Geraamde verbetering	Najaarsprognoses EU	Geraamde verbetering
2020				
Vorderingensaldo	-10,7	-9,0	-11,2	-9,5
Structureel saldo	-6,4	-4,5	-6,8	-4,7
Rijksschuld	116,5	15,0	117,7	18,2
2021				
Vorderingensaldo	-6,9	3,8	-7,1	4,1
Structureel saldo	-5,6	0,8	-4,6	2,2
Rijksschuld	114,4	-2,1	117,8	0,1

³⁶ European Economic Forecast – Autumn 2020 – Institutional paper 136, gepubliceerd op 5 november 2020.

Bron : Rekenhof

Volgens de prognoses van de Europese Commissie zou het structurele saldo 2021 van België dus met 2,2% verbeteren en uitkomen op -4,6% van het bbp.

1.3 Overeenstemming van de begroting 2021 van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie met het Europese kader

In het raam van het *sixpack* bepaalt richtlijn 2011/85/EU van de Raad van 8 november 2011 de regels voor de eigenschappen die de begrotingskaders van de lidstaten moeten vertonen om te garanderen dat ze hun verplichting inzake buitensporige overheidstekorten nakomen. Die richtlijn werd omgezet in Belgisch recht door de wet van 10 april 2014 tot wijziging van de algemenebepalingenwet waarin de verantwoordingsstukken zijn opgesomd die bij de begroting van elke gemeenschap en elk gewest moeten worden gevoegd. De begroting van die entiteiten moet zich overigens inschrijven in een begrotingskader voor de middellange termijn dat de regeerperiode dekt en minimaal een periode van drie jaar bestrijkt. Ze moet ook worden aangevuld met een meerjarenprogramma dat voortvloeit uit het begrotingskader op middellange termijn, waarvan de nadere regels gepreciseerd zijn in de algemenebepalingenwet.

Het Rekenhof merkt op dat in de algemene toelichting voor het eerst een meerjarenprojectie van de ontvangsten en uitgaven van de Diensten van het College voor de periode 2020-2024 is opgenomen. Deze omvat echter niet de globale budgettaire meerjarendoelstellingen van de entiteit in termen van overheidstekort. Die projectie wordt opgenomen in punt 2.1 *Traject van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie* van het volgende hoofdstuk.

Het Rekenhof merkt echter op dat de begrotingsdocumenten niet volledig zijn opgesteld in overeenstemming met de voorschriften van de wet houdende algemene bepalingen en inzonderheid de hiernavolgende tekortkomingen vertonen.

1.3.1 Instellingen die niet in de begrotingen zijn opgenomen

Artikel 16/11, 2°, van de bovenvermelde wet van 10 april 2014 bepaalt dat de documenten ter informatie bij en ter verantwoording van de begroting alle instellingen en fondsen moeten vermelden die niet in de begrotingen zijn opgenomen maar die deel uitmaken van de consolidatieperimeter zoals bepaald door het Instituut voor de Nationale Rekeningen, alsook een analyse van de impact van die instellingen en fondsen op het vorderingensaldo en op de overheidsschuld.

Volgens de lijst die de Nationale Bank op 20 oktober 2020 publiceerde, omvatte de consolidatieperimeter van de GGC negen³⁷ eenheden geklasseerd in sector S.1312. Hiervan werden echter enkel de begrotingssaldi van drie autonome instellingen geconsolideerd met het begrotingssaldo van de Diensten van het Verenigd College.

Het Rekenhof merkt op dat de begrotingen van vier eenheden die in de bovenvermelde lijst zijn opgenomen, niet werden geconsolideerd voor de berekening van het ESR-vorderingensaldo. Het gaat om de begrotingen van de door de GGC erkende private kinderbijslagfondsen (vzw's), die niet ter informatie zijn bijgevoegd en waarvan de analyse van de impact op het vorderingensaldo niet wordt vermeld.

³⁷ Met inbegrip van het Verenigd College.

1.3.2 Voorwaardelijke verplichtingen

Artikel 16/14 van de algemenebepalingenwet bepaalt dat « elke gemeenschap en elk gewest relevante informatie publiceert over voorwaardelijke verplichtingen met mogelijk grote gevolgen voor de begroting, zoals onder meer overheidsgaranties, oninbare leningen en uit de exploitatie van overheidsbedrijven voortvloeiende verplichtingen, en informatie over participaties in kapitaal van particulieren en overheidsbedrijven, voor zover het om economisch significante bedragen gaat ».

Noch het ontwerp van begrotingsplan, noch de begrotingsdocumenten vermelden de bedragen van de garanties die werden toegekend aan de inrichtende machten van de ziekenhuizen en rusthuizen voor de terugbetaling van de leningen die werden aangegaan voor de financiering van het niet-gesubsidieerde deel van het totale te subsidiëren bedrag van de werkzaamheden.

1.3.3 Andere documenten

Artikel 20 van de OBBC vermeldt welke documenten de algemene toelichting jaarlijks moet bevatten, namelijk:

- de analyse en de synthese van de begroting;
- een economisch verslag;
- een financieel verslag, dat inzonderheid een verslag over de schuld en de thesaurie van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie inhoudt;
- een verslag over het gebruik van de kredieten die het mogelijk hebben gemaakt de in de oriënteringsnota's gedefinieerde politieke krijtlijnen te financieren;
- wat de ontvangsten betreft, de raming van de bedragen die tijdens het jaar geïnd zullen worden en die voortvloeien uit de op de begroting aangerekende vastgestelde rechten;
- wat de uitgaven betreft, de ramingen, per programma, van de betalingen tijdens het begrotingsjaar die voortvloeien uit de op de vereffeningskredieten aangerekende vastgestelde rechten.

Die lijst vermeldt verder nog verschillende verplichtingen die zijn vastgelegd door de algemene bepalingenwet.

Het Rekenhof stelt vast dat de algemene toelichting bij de begroting 2021, met uitzondering van de analyse en de synthese van de begroting, geen van de bovenbedoelde documenten bevat.

HOOFDSTUK 2

Begrotings- en vorderingensaldi en naleving van de doelstellingen

2.1 Traject van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie

Het traject van de meerjarenprojectie die in de algemene toelichting is weergegeven, berust op de initiële begroting 2021 (economische vooruitzichten van september 2020). Vanaf 2022 wordt de impact van de noodmaatregelen die werden genomen in het raam van de COVID-19-crisis niet meer vermeld bij de ontvangsten en de uitgaven. Bij de ontvangsten en de uitgaven zijn wel middelen ingeschreven voor de tenuitvoerlegging van het herstelplan tot in 2024.

Het Rekenhof heeft de brutobegrotingssaldi op jaarbasis van die projectie berekend. In 2024 belooft het geraamde deficit 104 miljoen euro, ondanks het feit dat bijkomende inkomsten worden verwacht vanuit het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, over de volledige duur van de projectie. Die laatste omvat geen doelstellingen in ESR-termen.

Tabel 9 – Traject 2020-2024

	2020	2021	2022	2023	2024
Ontvangsten	1.421.167	1.525.470	1.482.367	1.506.302	1.529.529
Uitgaven (kredieten B)	1.483.282	1.611.558	1.583.967	1.602.356	1.633.535
Brutobegrotingssaldo*	-62.115	-86.088	-101.600	-96.054	-104.006

**Door het Rekenhof berekend (in duizend euro)*

2.2 Begrotingssaldi van de Diensten van het Verenigd College

De begrotingsontwerpen voor 2021 leveren een brutosaldo van - 86,1 miljoen euro op, wat een verslechtering is met 68,7 miljoen euro in vergelijking met het ontwerp van aangepaste begroting 2020. De daling van de ontvangsten (- 67 miljoen euro) is daar de voornaamste oorzaak van.

Tabel 10 – Begrotingssaldi 2021

		Ontwerp van initiële begroting 2021	Ontwerp van aangepaste begroting 2020	Vershil
Ontvangsten	(a)	1.525.470	1.592.435	-66.965
Uitgaven (kredieten B)	(b)	1.611.558	1.609.806	1.752
Brutobegrotingssaldo	(c)=(a)-(b)	-86.088	-17.371	-68.717

(in duizend euro)

2.3 Berekening van het vorderingensaldo

Overeenkomstig de ESR-methodologie worden op het begrotingssaldo van de voorliggende ontwerpen van initiële begrotingen verschillende correcties toegepast om te komen tot het vorderingensaldo van de entiteit.

De elementen van die berekening staan in het beschikkend gedeelte van de ontwerpordonnantie houdende de algemene uitgavenbegroting 2021. De onderstaande tabel vat die berekening samen.

Tabel 11 – Vorderingensaldo 2021

		Ontwerp van initiële begroting 2021	Ontwerp van aangepaste begroting 2020	Vershil
Brutobegrotingssaldo DVC		-86.088	-17.371	-68.717
Brutobegrotingssaldo geconsolideerde instellingen		0	0	0
Geconsolideerd brutobegrotingssaldo	(a)	-86.088	-17.371	-68.717
Saldo codes 8 DVC		-78	-78	0
Saldo codes 8 geconsolideerde instellingen		3	3	0
Geconsolideerd saldo codes 8	(b)	-75	-75	0
ESR-vorderingensaldo	(c)=(a)+(b)	-86.163	-17.446	-68.717
Begrotingsverrichtingen (d)	(d)	86.163	17.446	68.717
ESR-vorderingensaldo na begrotingsverr. (e)=(c)+(d)	(e)=(c)+(d)	0	0	0

(in duizend euro)

Het vorderingensaldo volgens de ESR-optiek (e) zoals opgesteld door het Verenigd College wordt in evenwicht voorgesteld voor 2021 dankzij een positieve correctie (begrotingsverrichtingen) ten belope van 86,2 miljoen euro. De berekening *ex post* op basis van de uitvoering van de begroting 2021 zal gebeuren door het Instituut voor de Nationale Rekeningen.

Binnen de grenzen van de informatie waarover het Rekenhof kon beschikken, heeft het de gegevens nagekeken die werden gebruikt om het vorderingensaldo te berekenen.

2.3.1 Consolidatieperimeter

De consolidatieperimeter van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie omvat negen eenheden die geklasseerd zijn in sector S.1312 (cf. punt 2.2.1 *Consolidatieperimeter* in het eerste deel).

Het college heeft de begrotingssaldi van twee publiekrechtelijke vzw's, namelijk New Samusocial en Bruss'Help, naast die van Iriscare (ABI van 2de categorie), geconsolideerd met die van de Diensten van het Verenigd College. Al die begrotingen zijn in evenwicht voorgesteld.

2.3.2 ESR-correcties

De ontvangsten- en uitgavenverrichtingen van de groepen 8 en 9 van de economische classificatie worden beschouwd als financiële verrichtingen zonder weerslag op het

vorderingensaldo. Ze moeten bijgevolg worden geëlimineerd bij de berekening van dat vorderingensaldo.

In de door het Rekenhof voorgestelde berekening wordt een correctie van – 75 duizend euro uitgevoerd die overeenstemt met het totale saldo van de codes 8 (kredietverleningen verminderd met de terugbetalingen ervan en deelnemingen verminderd met de vereffeningen ervan) van de Diensten van het Verenigd College en van Iriscare.

2.3.3 Begrotingsverrichtingen

Om tot een evenwicht te komen (vorderingensaldo nul) wordt een positieve correctie (begrotingsverrichtingen) van 86,2 miljoen euro aangebracht op het ESR-vorderingensaldo. Dat bedrag was in de aanpassing 2020 op 17,4 miljoen euro geraamd.

De algemene toelichting preciseert dat de positieve correctie betrekking heeft op de onderbenutting van de kredieten. Die hypothese zal moeten worden bevestigd bij de opmaak van de geconsolideerde algemene rekening 2021 van de entiteit. Omdat de geconsolideerde algemene rekening voor het jaar 2019³⁸ niet aan het Rekenhof werd bezorgd, kan het Rekenhof dat vooruitzicht niet toetsen. De onderbenutting van de kredieten, daarentegen, beliep in 2019 31,1 miljoen euro, enkel voor de begroting van de Diensten van het Verenigd College.

³⁸ Enkel de algemene rekening 2019 van de diensten van het Verenigd College werd aan het Rekenhof bezorgd en daaruit komt een onderbenutting van de vereffeningkredieten naar voren ten belope van 31,1 miljoen euro.

HOOFDSTUK 3

Ontvangsten

Tabel 12 – Raming van de ontvangsten

Omschrijving artikel		Initieel 2020	Ontwerp aanpassing 2020	Ontwerp initieel 2021	Verschil t.o.v. ontwerp aanpassing 2020	
		(1)	(2)	(3)	(3) - (2)	in %
Opdracht 1: Algemene financiering						
Programma 001: Financiering door GOB	Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn	33.205	33.205	35.724	+2.519	7,6%
	Dotatie lasten splitsing provincie Brabant	103.304	320.215	201.156	-119.059	-37,2%
	Dotatie akkoord non-profit sector	7.580	7.580	12.282	+4.702	62,0%
Programma 002: Financiering federaal	Federale dotatie Bijzondere Financieringswet	1.266.053	1.195.532	1.265.343	+69.811	5,8%
	Federale dotatie taalpremies	0	0	0	+0	-
	Riziv e health	0	119	0	-119	-100,0%
	Federale dotatie mutualiteiten	4.534	4.534	4.534	+0	0,0%
Programma 003: Financiering Franse Gemeenschap	Dotatie van de Franse Gemeenschap 6e staats hervorming	1.152	1.152	1.152	+0	0,0%
Opdracht 2: Specifieke financiering						
Programma 001: Diverse ontvangsten	Huurgelden vzw's Bicohuis	0	0	0	+0	-
	Creditinteressen en meerwaarden	100	40	40	+0	0,0%
	Verkoop gebouwen	5.100	0	5.100	+5.100	-
	Diverse opbrengsten afkomstig van ondernemingen	50	27.954	50	-27.904	-99,8%
	Terugbetalingen door de privé- organismen en instellingen van ten onrechte gedane betalingen.	0	2.026	0	-2.026	-100,0%
	Andere	89	78	89	+11	14,1%
Totaal		1.421.167	1.592.435	1.525.470	-66.965	-4,2%

(in duizend euro)

In vergelijking met het ontwerp van aanpassing 2020 nemen de geraamde ontvangsten met 67,0 miljoen euro af tot 1.525,5 miljoen euro (-4,2 %).

Overdrachten van het gewest

Zoals blijkt uit bovenstaande tabel, vloeit die daling vooral voort uit de lagere ramingen voor de gewestelijke dotaties, die in totaal met 111,8 miljoen euro afnemen in vergelijking met de aangepaste begroting 2020. De gewestelijke financiering blijft echter 105,1 miljoen euro hoger in vergelijking met de initiële begroting 2020. De GGC krijgt immers ook in 2021 extra dotaties in het kader van de COVID-19-crisis.

Federale overdrachten

De federale dotatie omvat zowel de dotatie die werd toegekend vóór de zesde staats hervorming, als de middelen voor de nieuw overgedragen bevoegdheden op het vlak van gezinsbijslagen, ouderenzorg, gezondheidszorg en hulp aan personen, en de ziekenhuisinfrastructuur. Zoals bepaald in de bijzondere financieringswet (BFW), bestaan de voor 2021 toegekende middelen uit het initiële bedrag voor 2021 en de vermoedelijke afrekening voor 2020.

De raming in voorliggend ontwerp stemt overeen met de federale gegevens. Die voorzien een totale toename met 69,8 miljoen euro, waarvan 31,0 miljoen euro voor de gezinsbijslagen³⁹.

De berekeningen van de federale overdrachten gebeurden onder meer op basis van de macro-economische parameters die de economische begroting van het Federaal Planbureau van 10 september 2020 vooropstelde. Deze voorziet een inflatie van 1,4 % en een BBP-groei van 6,5 %, en stelt die parameters voor 2020 vast op 0,8% en - 7,4% (in vergelijking met de aanpassing schat ze de economische groei voor 2020 dus minder negatief in, toen was immers uitgegaan van -10,6%).

Het Rekenhof merkt op dat die parameters van die economische begroting achterhaald zijn. Bij de opmaak werd immers nog geen rekening gehouden met de verslechtering van de COVID-19-crisis noch met een tweede lockdown.

Op 5 november 2020 publiceerde de Europese Commissie zijn Economische najaarsprognoses. Hoewel ook die nog geen rekening houden met de effecten van een tweede lockdown, gaan ze in vergelijking met voormelde economische begroting van september uit van een minder gunstige economische groei voor 2021 (+4,1% i.p.v. +6,5%) en 2020 (-8,4% i.p.v. -7,4%). Daarnaast wordt ook een lagere index voor 2020 overwogen (0,4% i.p.v. 0,8%).

Op basis van de parameters van de Europese Commissie zouden de ontvangsten uit de federale dotaties in 2021 37,6 miljoen euro minder bedragen.

Voor de federale overdrachten wordt er verder ook op gewezen dat net als bij het ontwerp van aanpassing 2020 rekening wordt gehouden met 4,5 miljoen euro ontvangsten voor de administratiekosten van de ziekenfondsen. Het Rekenhof merkt op dat hierover nog geen akkoord is met de federale overheid.

Andere

De verklaring voor de daling met 27,9 miljoen euro van de diverse opbrengsten afkomstig van ondernemingen in *Opdracht 2* ligt in het feit dat hier in 2020 uitzonderlijke ontvangsten werden voorzien uit de ontbinding van Famifed (zie deel aanpassing).

In 2021 worden 5,1 miljoen euro ontvangsten verwacht uit de verkoop van gebouwen aan de Louizalaan.

De geraamde middelen van de Franse Gemeenschap zijn in lijn met wat die entiteit heeft voorzien in haar ontwerp van uitgavenbegroting.

³⁹ De federale dotatie voor de gezinsbijslagen wordt aangepast aan de evolutie van het aantal Brusselse inwoners van o tot en met 18 jaar, geïndexeerd en aangepast aan 25 % van de economische groei per inwoner.

HOOFDSTUK 4

Uitgaven

4.1 Algemeen overzicht

De tabel hieronder geeft per krediettype en per opdracht de uitgavenmachtigingen weer voor de ontwerpbegroting 2021 en vergelijkt ze met die van de aangepaste begroting 2020.

Tabel 23 – Uitgavenkredieten van de ontwerpbegroting 2021

Opdr.	Algemene uitgavenbegroting	Ontwerp van initiële begroting 2021	Ontwerp van aangepaste begroting 2020	Verschil	
Vastleggingskredieten					
01	Kabinetten en Raad	1.537	1.533	4	0,3%
02	Algemene uitgaven van het bestuur	14.696	12.406	2.290	18,5%
03	Gezondheid	40.726	67.098	-26.372	-39,3%
04	Bijstand aan personen	102.243	139.803	-37.560	-26,9%
05	Bevoegdheden overgedragen in het kader van de zesde staats hervorming	1.311.339	1.321.185	-9.846	-0,7%
06	ABI voor gezondheid en welzijn	48.501	56.409	-7.908	-14,0%
07	Non-profit	9.654	5.104	4.550	89,1%
08	Bijzondere maatregelen	80.901	15.000	65.901	439,3%
TOTAAL		1.609.597	1.618.538	-8.941	-0,6%
Vereffeningkredieten					
01	Kabinetten en Raad	1.537	1.533	4	0,3%
02	Algemene uitgaven van het bestuur	19.266	16.864	2.402	14,2%
03	Gezondheid	54.075	61.246	-7.171	-11,7%
04	Bijstand aan personen	91.485	137.437	-45.952	-33,4%
05	Bevoegdheden overgedragen in het kader van de zesde staats hervorming	1.311.339	1.321.213	-9.874	-0,7%
06	ABI voor gezondheid en welzijn	48.501	56.409	-7.908	-14,0%
07	Non-profit	9.654	5.104	4.550	89,1%
08	Bijzondere maatregelen	75.701	10.000	65.701	657,0%
		1.611.558	1.609.806	1.752	0,1%

(in duizend euro)

De vastleggingskredieten verminderen met 8,9 miljoen euro (-0,6 %) terwijl de vereffeningkredieten stijgen met 1,8 miljoen euro (+0,1 %).

4.2 Analyse van het beschikkend gedeelte

Artikel 12 machtigt het Verenigd College om af te wijken van de limitatieve aard van de vastleggings- en vereffeningkredieten van drie basisallocaties van programma 001 van opdracht 05. Die bepaling is strijdig met artikel 4, 3e lid, van de algemenebepalingenwet, volgens hetwelk de limitatieve aard van uitgavenkredieten enkel kan worden opgeheven voor vereffeningkredieten.

4.3 Evolutie van het uitstaand bedrag van de vastleggingen

In 2021 vertegenwoordigt het verschil tussen de vastleggings- en de vereffeningskredieten een potentiële daling van het uitstaand bedrag van de vastleggingen met 2,0 miljoen euro. Rekening houdend met het uitstaand bedrag dat er was op 31 december 2019, namelijk 104,7 miljoen euro, en met de stijging die potentieel wordt gegenereerd door de aangepaste begroting 2020 (+8,7 miljoen euro), zou het totaal uitstaand bedrag eind 2021 in theorie kunnen oplopen tot nagenoeg 111,4 miljoen euro (in de veronderstelling dat de begrotingen 2020 en 2021 integraal worden uitgevoerd).

4.4 Commentaar over de belangrijkste kredietevoluties

De belangrijkste evoluties, voornamelijk ten opzichte van het ontwerp van aangepaste begroting 2020, betreft de volgende opdrachten en programma's.

4.4.1 Opdracht 02 – Algemene uitgaven van het bestuur

De schommeling van de vastleggings- en vereffeningskredieten van het enige programma 001 – *Bestaansmiddelen* van deze opdracht (+2,3 en +2,4 miljoen euro) hangt hoofdzakelijk samen met die van de kredieten voor bezoldigingen (in ruime zin) die stijgen met 2,8 miljoen euro (+33,3 %)⁴⁰, verantwoord door de intentie om de formatie van de Diensten van het Verenigd College volledig te gebruiken teneinde zijn opdrachten te vervullen, en om die formatie zelfs te versterken voor de uitvoering van het Brussels relance- en herontwikkelingsplan van 7 juli 2020, dat voorziet in het uitwerken van een beleid voor het beheer van de gezondheidsrisico's op gewestelijk niveau.

4.4.2 Opdracht 03 – Gezondheid

4.4.2.1 Programma 001 – Ondersteuning van het gezondheidsbeleid

De kredietverminderingen op dit programma (-28,0 miljoen euro bij de vastleggingen en -10,1 miljoen euro bij de vereffeningen) kunnen hoofdzakelijk worden verklaard door de verminderingen van de kredieten op de basisallocatie *Studiekosten, prestaties van derden voor rekening van de GGC inzake volksgezondheid, symposia* (-26,6 en -8,5 miljoen euro), die zo worden teruggebracht tot 0,7 miljoen euro bij de vastleggingen en 9,6 miljoen euro bij de vereffeningen.

Nadat de vastleggingskredieten in de aangepaste begroting 2020 werden opgetrokken om de maatregelen ter bestrijding van de COVID-19-pandemie te verzekeren, die rond vier hoofdthema's waren geconcentreerd⁴¹, keren deze in de begroting 2021 terug naar het bedrag in de initiële begroting 2020, terwijl de vereffeningskredieten (die met 9,0 miljoen euro stijgen) inzonderheid het uitstaand bedrag van de vastleggingen zullen dekken dat grotendeels het voorgaande jaar werd gecreëerd.

4.4.2.2 Programma 005 – Investerings

De kredieten van dit programma (13,9 miljoen euro bij de vastleggingen en 18,4 miljoen euro bij de vereffeningen) zijn stabiel in vergelijking met de aangepaste begroting (-1,1 en +0,4 miljoen euro).

⁴⁰ De kredieten stijgen met 1,6 miljoen euro (+16,4 %) in vergelijking met de initiële begroting 2020.

⁴¹ Externe consultancy; het contact-tracing-Call-center /IT; testen en communicatie.

De bovenvermelde stijging vloeit voor de vereffeningen enerzijds voort uit de toename van de kredieten voor de prefinanciering van de investeringen in ziekenhuizen⁴² (+2 miljoen euro), die aldus stijgen naar 13,0 miljoen euro⁴³ en anderzijds uit een vermindering van de kredieten voor investeringen in gezondheidsinstellingen uit de openbare sector (-0,4 miljoen euro) en de privésector (-1,2 miljoen euro).

Het Rekenhof heeft ter informatie een stand van zaken opgesteld van de investeringskredieten van de gezondheidssector en de manier waarop die werden benut in de periode 2019⁴⁴ tot 2021.

Tabel 14 – Investeringskredieten – Sector Gezondheid

Prog. 03.005 Investeringen	2019			2020			2021
	Kre- dieten	Aan- wen- dingen	%	Aange- paste kre- dieten	Aanwen- dingen op 31/10	%	Initiële kre- dieten
Deel vastleggingen							
BA 03.005.20.01.5121	2.400	2.099	87,5%	500	41	8,2%	200
BA 03.005.39.01.5122	13.401	2.269	16,9%	14.500	229	1,6%	13.696
Totaal zonder prefinanciering	15.801	4.369	27,6%	15.000	270	1,8%	13.896
BA 03.005.20.02.5121	0	0	-	0	0	-	0
BA 03.005.39.02.5122	0	0	-	0	0	-	0
Totaal prefinanciering	0	0	-	0	0	-	0
Totaal vastleggingen	15.801	4.369	27,6%	15.000	270	1,8%	13.896
Deel vereffeningen							
BA 03.005.20.01.5121	5.000	4.009	80,2%	1.000	587	58,7%	600
BA 03.005.39.01.5122	10.101	5.480	54,2%	6.028	3.313	55,0%	4.800
Totaal zonder prefinanciering	15.101	9.488	62,8%	7.028	3.900	55,5%	5.400
BA 03.005.20.02.5121	12.100	4.274	35,3%	11.000	3.874	35,2%	13.012
BA 03.005.39.02.5122	3.800	3.796	99,9%	0	0	-	0
Totaal prefinanciering	15.900	8.070	50,8%	11.000	3.874	35,2%	13.012
Totaal vereffeningen	31.001	17.558	56,6%	18.028	7.774	43,1%	18.412

(in duizend euro)

Het Rekenhof wijst op de lage bestedingsgraad van de vastleggingskredieten (27,6 %) en de vereffeningkredieten (56,6 %) in 2019, zoals blijkt uit de SAP-boekhoudsoftware. Het Rekenhof wijst er echter op dat zij de rekeningen van het Verenig College over 2019 nog niet heeft gecontroleerd.

⁴² BA 03.005.20.02.5121

⁴³ Bouw van het ziekenhuis New Bordet.

⁴⁴ Op basis van een voorlopige toestand. De aangepaste kredieten van programma 005 van die tabel houden geen rekening met de BA's in verband met de "Overige kapitaaloverdrachten aan overheidsbedrijven (0,6 miljoen euro) en privébedrijven (1,6 miljoen euro) die uitzonderlijk in de begroting 2019 waren uitgetrokken voor schadevergoedingen in het kader van een vonnis van een rechtbank".

4.4.2.3 **Programma 006 – Uitvoering van het geïntegreerd welzijns- en gezondheidsplan en ecologische transitie van de welzijns- en gezondheidsactoren**

De in dit programma ingeschreven vastleggings- en vereffeningskredieten stijgen respectievelijk met 4,2 en met 4,3 miljoen euro tot een bedrag van 4,6 miljoen euro. Ze omvatten een *Provisie*⁴⁵ van 3,2 miljoen euro in het raam van de klimaat- en milieubeleidsdoelstellingen en voor de tenuitvoerlegging van de geïntegreerde welzijns- en gezondheidsaanpak in het Brussels Gewest.

4.4.3 **Opdracht 04 – Bijstand aan personen**

4.4.3.1 **Programma 004 – Thuislozenzorg**

De vastleggings- en de vereffeningskredieten in dit programma worden met 16,6 en met 17,9 miljoen euro verminderd tot bedragen van 39,8 en 39,9 miljoen euro. Dat is een stijging met 2,2 en met 4,5 miljoen euro in vergelijking met de initiële begroting 2020.

Behalve wat de studiekosten⁴⁶ betreft, werden de kredieten van dit programma ingeschreven in het raam van de ordonnantie van 14 juni 2018 betreffende de noodhulp aan en de inschakeling van daklozen, en in het raam van het bijbehorende uitvoeringsbesluit van 19 mei 2019 waarvan de inwerkingtreding gepland is op 1 januari 2021. Volgens de verantwoordingen worden de subsidies aan de diverse sectoren berekend overeenkomstig de door het voornoemde besluit vastgelegde erkenningsnormen en, voor New Samusocial, eveneens overeenkomstig de bepalingen van zijn beheerovereenkomst.

De begroting 2021 voorziet dan ook niet meer in kredieten voor de basisallocatie *Provisie opvang daklozen*⁴⁷ (- 14,8 en - 15 miljoen euro in vergelijking met de initiële begroting 2020).

In tegenstelling tot de aangepaste begroting 2020 omvatten de kredieten voor de subsidies geen specifieke middelen meer in samenhang met de gezondheidscrisis, wat het gros van de dalingen verklaart die worden vastgesteld ten opzichte van die begroting.

4.4.3.2 **Programma 006 – Openbare centra voor maatschappelijk welzijn**

De kredieten van dit programma dalen bij de vastleggingen met 26,7 miljoen euro en bij de vereffeningen met 26,8 miljoen euro in vergelijking met de aangepaste begroting 2020, tot een bedrag van 37,9 miljoen euro (+ 3,4 en + 3,3 miljoen euro in vergelijking met de initiële begroting 2020).

Die middelen zijn voornamelijk terug te vinden in de basisallocatie *Bijzonder Fonds voor Maatschappelijk Welzijn*, waar de kredieten⁴⁸ op 35,7 miljoen euro worden gebracht (+ 2,5 miljoen euro in vergelijking met de initiële begroting 2020). Ter herinnering: in de aangepaste begroting 2020 was in die kredieten een uitzonderlijke dotatie van 30 miljoen euro ten bate van de OCMW's opgenomen, in het raam van de gezondheidscrisis.

4.4.3.3 **Programma 007 – Investerings**

De kredieten voor infrastructuursubsidies inzake bijstand aan personen belopen 14,6 miljoen euro bij de vastleggingen en 3,7 miljoen euro bij de vereffeningen. Ze stijgen dus

⁴⁵ BA 03.006.99.01.0100.

⁴⁶ BA 04.004.08.01.1211.

⁴⁷ BA 04.004.99.01.0100.

⁴⁸ BA 04.006.27.01.4352.

respectievelijk met 7,3 en met 0,3 miljoen euro. In termen van vastleggingen situeert de voornoemde stijging zich voor de helft bij de investeringskredieten voor de overheidssector en voor de helft bij de investeringkredieten voor de privésector.

Het Rekenhof merkt op dat het bedrag van de vastleggingskredieten niet overeenstemt met het bedrag dat voor 2021 is opgenomen in het meerjarenplan 2017-2023 betreffende investeringen in infrastructuur voor het beleid inzake bijstand aan personen, dat op 8 juni 2017 werd goedgekeurd door het college (5,8 miljoen euro). Het bedrag van de vereffeningskredieten strookt met dat plan⁴⁹. Het Verenigd College kan evenwel nieuwe projecten goedkeuren, buiten het meerjarenplan om.

4.4.4 Opdracht 05 – Bevoegdheden overgedragen in het kader van de Zesde Staatshervorming

In programma 001 Familie is een bedrag van 1.311,3 miljoen euro aan kredieten ingeschreven voor de dotaties aan Iriscare, bedoeld om de financiering van de opdrachten inzake gezondheid, bijstand aan personen en gezinsbijslagen te dekken. Dat is een daling met 9,8 miljoen euro in vergelijking met de aangepaste begroting 2020 en een stijging met 22,7 miljoen euro in vergelijking met de initiële begroting, waarvan 13,4 miljoen euro voor de gezinsbijslagen. Deze evoluties zijn hoofdzakelijk gelinkt aan het beheer van de gezondheids crisis (zie punt 5.1 Bicommunautaire Dienst voor gezondheid, bijstand aan personen en gezinsbijslag (Iriscare)).

4.4.5 Opdracht 07 - Non-profit

De kredieten die zijn ingeschreven in programma 001 *Provisies* van deze opdracht (9,7 miljoen euro) hebben uitsluitend betrekking op een dotatie aan Iriscare voor de non-profit. De dotatie is bedoeld voor de tenuitvoerlegging van het non-profitprotocolakkoord van 18 juli 2018 en voor de onderhandelingen over een akkoord 2020 aangaande de sociale zorg voor de non-profitsectoren van de Gemeenschappelijke Gemeenschapscommissie en de Franse Gemeenschapscommissie, waarvan de beginselen op 22 oktober laatstleden werden goedgekeurd door het Verenigd College.

4.4.6 Opdracht 08 – Bijzondere maatregelen

Deze opdracht omvat slechts één enkele basisallocatie, *Provisie*. De vastleggingskredieten belopen 80,9 miljoen euro (+ 65,9 miljoen euro in vergelijking met de aangepaste begroting 2020) en de vereffeningskredieten belopen 75,7 miljoen euro (+ 65,7 miljoen euro in vergelijking met de aangepaste begroting 2020). Die provisionele bedragen zijn bedoeld voor de financiering van alle maatregelen in samenhang met de gezondheids crisis. De kredieten zullen in de loop van het boekjaar worden herverdeeld naar specifieke basisallocaties voor die maatregelen. Het Rekenhof stelt vast dat in de verantwoordingen noch in de algemene toelichting enige precisering wordt gegeven over de aard van de beoogde uitgaven.

⁴⁹ Een maximale jaarenveloppe van 6,7 miljoen euro.

HOOFDSTUK 5

Autonome bestuursinstellingen

5.1 Bicommunautaire Dienst voor gezondheid, bijstand aan personen en gezinsbijslag (Iriscare)

Tabel 15 – Evolutie begroting

	Aangepast 2020	Initieel 2021	Wijziging	
Ontvangsten	1.401.472	1.387.544	-13.928	-1%
Uitgaven	1.401.472	1.387.544	-13.928	-1%
Saldo	0	0	0	0%

(in duizend euro)

5.1.1 Ontvangsten

De geraamde ontvangsten bestaan voor 98,7 % uit de dotatie vanwege de Diensten van het Verenigd College. Deze dotatie stemt overeen met de geraamde uitgaven in de begroting van die Diensten en daalt met 1%. In de aangepaste begroting 2020 zijn extra middelen voor de COVID-crisis begroot.

5.1.2 Uitgaven

Overeenkomstig artikel 10, §2, vierde lid, van de ordonnantie van 23 maart 2017 houdende oprichting van de bicommunautaire Dienst voor Gezondheid, Bijstand aan Personen en Gezinsbijslag, bepaalt het Verenigd College, op voordracht van de leden van het Verenigd College bevoegd voor Gezondheid en Bijstand aan Personen, het bedrag van het budget voor Iriscare voor het jaar 2021.

Tijdens de buitengewone zitting van 27 oktober 2020 heeft het Algemeen Beheerscomité van Iriscare tegen het begrotingsvoorstel inzake gezondheid en bijstand aan personen voor het jaar 2021 gestemd omdat er o.a. onvoldoende middelen zijn voorzien voor Covid-19 en de groeinorm. In overeenstemming met artikel 10 van de ordonnantie van 23 maart 2017 houdende de oprichting van de bicommunautaire Dienst voor Gezondheid, Bijstand aan Personen en Gezinsbijslag heeft het Algemeen Beheerscomité het Verenigd College meegedeeld, bij gebrek aan een absolute meerderheid voor de goedkeuring van de opdrachtenbegroting, dat het aan het Verenigd College toekomt de begroting vast te stellen. Het Verenigd College heeft de initiële begroting van Iriscare op 29 oktober 2020 goedgekeurd, ervan uitgaande dat het initiële voorstel een bedrag van 4 miljoen euro bevat voor projecten in het kader van de groeinorm.

In de initiële begroting 2021 wordt een krediet opgenomen van 882,2 miljoen euro voor de gezinsbijslag tegenover 890,7 miljoen euro in het ontwerp van aanpassing 2020, ofwel een daling met 7,5 miljoen euro door het wegvallen van o.a. de COVID-toeslag in 2020. Sinds 1 januari 2021 wordt er in Brussel een nieuwe kinderbijslagregeling toegepast voor elk kind dat op het Brusselse grondgebied is gedomicilieerd.

In vergelijking met het ontwerp van aanpassing 2020 betreffen de belangrijkste overige wijzigingen van de uitgaven :

- de vastleggings- en de vereffeningskredieten voor de leveringen van goederen en diensten⁵⁰, dalen met 15,8 miljoen euro omwille van de aankopen inzake beschermingsmateriaal tegen COVID-19 die in 2020 op deze allocatie werden aangerekend en die in 2021 op aparte basisallocaties worden voorzien;
- de vastleggings- en vereffeningskredieten voor de bezoldigingen van statutair en contractueel personeel⁵¹, stijgen met 2,2 miljoen euro tot 14,3 miljoen euro door een volledige invulling van het personeelsplan van Iriscare;
- de vastleggings- en vereffeningskredieten voor werkingsubsidies in de sector van de non-profit⁵², nemen toe met 4,6 miljoen euro door de aanpassing van de barema's aan het IFIC loonmodel;
- vastleggings- en vereffeningskredieten voor aankoop van ICT-diensten⁵³, stijgen met 3,3 miljoen euro van tot 15,2 miljoen euro;
- in tegenstelling tot het aangepast begrotingsvoorstel 2020 die geraamde uitgaven voorziet voor 26 miljoen euro, zijn geen kredieten voorzien voor facultatieve subsidies ter compensatie van het verlies in prestaties door COVID-19 van rust- en verzorgingstehuizen, rustoorden voor bejaarden en centra voor dagverzorging⁵⁴;
- de vastleggings- en vereffeningskredieten nemen toe met respectievelijk 2,6 miljoen euro en 20,7 miljoen euro voor de Geestelijke gezondheid - psychiatrische verzorgingstehuizen⁵⁵ en de forfaits voor de rusthuizen⁵⁶. In 2020 gebeurde er een herverdeling teneinde het verlies in prestaties door de COVID-crisis te kunnen compenseren door facultatieve subsidies;
- de vastleggings- en vereffeningskredieten stijgen met 1,4 miljoen euro voor de prefinanciering voor de betaling van tussenkomsten in de zorgverlening aan buitenlanders in Brusselse instellingeninschrijving⁵⁷.

⁵⁰ BA 01.001.08.11.1211

⁵¹ BA 01.001.07.01.1111

⁵² BA 03.001.31.23.3432

⁵³ BA 01.001.08.02.1211

⁵⁴ BA 03.001.31.26.3432

⁵⁵ BA 03.001.31.03.3432

⁵⁶ BA 03.001.31.01.3432

⁵⁷ BA 03.001.31.32.3432

5.2 VZW Bruss' help

Tabel 36 – Evolutie begroting

	Aangepast 2020	Initieel 2021	Wijziging	
Ontvangsten	1.170	1.540	370	32%
Uitgaven	1.170	1.540	370	32%
Saldo	0	0	0	0%

(in duizend euro)

5.2.1 Ontvangsten

De geraamde ontvangsten van 1,5 miljoen euro bestaan volledig uit dotaties vanwege de Diensten van het Verenigd College. In vergelijking met het ontwerp van de aangepaste begroting 2020 nemen ze toe met 32% in gevolge de beslissing van het Verenigd College van 19 december 2019 in het kader van het besluit van 9 mei 2019 betreffende de erkenning en de subsidiëeringswijze van de centra voor noodhulp en inschakeling en aan de nodige indexaties.

5.2.2 Uitgaven

Zowel de vastleggings- als de vereffeningkredieten stijgen met 0,4 miljoen euro tot 1,5 miljoen euro door de uitbreiding van het personeelskader.

5.3 VZW New Samusocial

Tabel 17 – Begroting⁵⁸

	Initieel 2021
Ontvangsten	31.666
Uitgaven	31.666
Saldo	0

(in duizend euro)

5.3.1 Ontvangsten

De geraamde ontvangsten bedragen 31,7 miljoen euro en bestaan voor 17,7 miljoen euro (56 %) uit dotaties vanwege de Diensten van het Verenigd College⁵⁹. Daarnaast bedragen de werkingsubsidies van Fedasil⁶⁰ 7,9 miljoen euro. New Samusocial heeft ook 3,6 miljoen euro ontvangsten vanwege de DVC ingeschreven op BA 01.006.03.01.0820 *Hernemen provisie vorig jaar*. Het Rekenhof merkt op dat deze middelen bij de DVC zijn opgenomen in de uitgavenbegroting voor het jaar 2020⁶¹.

⁵⁸ In het ontwerp van de aangepaste begroting 2020 zijn geen ontvangsten en uitgaven opgenomen voor VZW New Samusocial.

⁵⁹ BA 01.001.01.01.4610

⁶⁰ BA 01.003.03.01.4940

⁶¹ BA 04.004.15.01.4160

5.3.2 Uitgaven

De vastleggings- en vereffeningkredieten bedragen 31,7 miljoen euro en hebben voornamelijk betrekking op personeelsuitgaven (19,4 miljoen euro), algemene werkingskosten (5,5 miljoen euro) en inkomensoverdrachten aan natuurlijke personen (4,9 miljoen euro).

Er bestaat ook een Franse versie van dit verslag.
Il existe aussi une version française de ce rapport.

U kunt dit verslag raadplegen of downloaden op de website van
het Rekenhof.

ADRES
Rekenhof
Regentschapsstraat 2
B-1000 Brussel

TEL.
+32 2.551 81 11

FAX
+32 2.551 86 22

www.rekenhof.be